

agente Narodne stranke pa pustijo na stran, ker ti nočejo delati za njih blagor.

"Terglava blešče se vrhovi."

Politični ogled.

— Deželni zbor štajerski v starem letu ni bil sklican k zasedanju, da bi dovolil proračune za letošnje leto. Deželni davki se bodo torej pobirali brez dovoljenja deželnega zbora, kar je proti ustavi. Toda kaj se brigajo naši Nemci za ustavo, kjer imajo večino? Govori se, da nemška večina vsled tega ni želela zasedanja deželnega zbora, ker se nima izdelane načrta za volilno reformo. Sicer pa deželni zbor baje pridno dela na tem načrtu. Kakor čujemo, hoče nemška večina Slovincem napraviti veliko presenečenje. Volilni okraji se bodo razdelili tako, da bomo Slovenci izgubili mogoče dva, gotovo pa eden mandat. Ker se število slovenskih mandatov ne bo povečalo, imeli bi torej samo devet poslancev, koje število pa je nezmožno za vsako obstrukcijo. Vodilno ulogo med štajerskimi deželnimi poslanci si prilastuje dr. Ploj, in njega, kot vladnega moža, ne smatramo za dovolj trdnega, da bi bilo misliti na odločni odpor. Kakor v državnem zboru bo nam tudi v deželnem zboru napravil veliko škodo. Namesto, da bi se brigal za deželnozbornsko volilno reformo, dela po Spodnjem Štajerskem zgago in ustanavlja tretjo stranko.

— Deželni zbor kranjski je razpuščen in kmalu se bodo stranke začele boriti za mandate. V boju bodo nastopile tri stranke: Slovenska ljudska stranka, Narodno-napredna (liberalna) stranka in Slovenska gospodarska (mladoliberalna) stranka. Mogoče je, da v Ljubljani in Idriji postavijo tudi socijaldemokrati svoje števne kandidate. Glavno vprašanje pri teh volitvah je, ali bo Slovenska ljudska stranka dobila večino v deželnem zboru ali ne. Stranka upa dobiti večino in v korist volilcev bi tudi bilo. Slovenska ljudska stranka ima visoke načrte v svojem programu, katere hoče izvesti v prid slovenskemu ljudstvu. Dosedanja liberalna doba na Kranjskem je bila neplodna in njen uspeh je, da se je polovica slovenskega ljudstva preselila v Ameriko. Niti v narodnostnem oziru niso liberalci izpolnili splošnih pričakovanj. Pri deželnih volitvah, pri sodnijah, pri vseh uradih se še šopiri nemščina in Nemci. Liberalci znajo povsod le kričati, ne pa delati.

Goriški deželni zbor je tudi razpuščen in naša bratska stranka, Slovenska ljudska stranka, se z velikimi upi pripravlja na volilni boj. Mlada še je, a delavna, živahna in priključiva z vsem svojim nastopom. Čile, mlade moči nastopajo ob strani starejših, izkušenih politikov. Naj se obrne volilna sreča kakorkoli, stranka bo v deželnem zboru igrala veliko vlogo, četudi si pribori le nekaj mandatov. Slovenski poslanci bodo razdeljeni med krščanske in liberalne poslance, istotako italijanski. Gotovo pa je že danes, da bodo krščanski poslanci imeli večino v prihodnjem deželnem zboru in bodo lahko hodili skupaj v vseh vprašanjih, razven v narodnih.

Mala politična naznanila.

Dne 2. januarja: Cesar prične dne 9. t. m. zopet podeljevati splošne avdijence. — Na spomlad baje obišče srbski kralj Peter našega cesarja. — V Perziji je nastal mir, ker sta se sporazumela šah in parlament. — Med sejo francoskega senata se je zgrudil francoski pravosodni minister Desaigne mrtev na tla. — Severoameriška vlada je zalogo streljiva na Filipinih potrojila. Japon-

ska pa je naročila mnogo streljiva. — Avstrijski in ogrski ministrski predsednik sta bila odlikovana z velikim križcem Stefanovega reda.

Dne 3. januarja. Delegacije prično posvetovanje še le 18. t. m., seje pa se začnejo še le zadnji teden tega meseca. Delegati si bodo prej ogledali na povabilo admirala Montekukula vojno mornarico. — V ameriški državi Nikaragua so se uprli Moskito-Indijanci. Položaj je tako nevaren, da je izkrcala neka angleška vojna ladja stotnijo vojakov. — Iz Maroka poroča admiral Filibert, da so Francoski vojniki vzeli z navalom Hasbah-Mednina. Rod Beni-Snassen je premagan. — V Vancouverju v Sev. Ameriki so se na novega leta dan stekli Američani in tam naseleli Japonci. Padlo je več oseb. Ljudstvo je strašno razburjeno. — V Petrogradu so razkrili zaroto proti carici materi.

Dne 4. januarja. V Tetuanu v Maroku so hoteli upeljati francosko policijo, toda ljudstvo se je temu uprlo. Policaji so morali bežati v španski konzulat. — Državni zbor bo baje sklican šele 17. marca, proračunski odsek bo pa začel z zborovanji že ta mesec. Državni zbor bo zboroval na to do konca junija, na kar začnejo zborovati deželni zbori. — Včeraj je umrl v Kotoru princ Stanislav, sin črnogorskega princa Mirkota.

Dne 5. januarja. Daves je 50 let kar je umrl slavn maršal Radecsky.

Dne 6. januarja. Dunajski občinski odbor se bavi sedaj s vprašanjem, kako poceniti premož. — Ob italijanski meji namerava Avstrija pomnožiti topničarstvo! — Severoameriške države utrjujejo tihomorsko obrežje. — Danes in včeraj so zborovali v Pragi zaupniki češke katoliške ljudske stranke. Zbralo se jih je 400. Posvetovali so se radi deželnozbornskih volitev.

Dne 7. januarja. Krščanski socialci na Hrvatskem ne bodo postavili pri prihodnjih volitvah kandidatov, kakor poroča njih glasilo "Hrvatsko." — Španska kraljeva dvojica pride na Dunaj meseca maja, da obišče našega cesarja. — Gospodarski odsek državnega zbora bo začel 14. t. m. s sejami. — Povodom včerajšnjih božičnih praznikov na Ruskem so bili pomiloščeni vsi upravnim potom kaznovani. — Krščansko-socialna stranka za južno Tirolsko je imela danes dobro obiskano shod v Bolcanu, kjer je tudi govoril minister Gessmann. — Listi zopet imenujejo kot kandidata za jugoslovanskega ministra dr. Šusteršiča in dr. Ivčevića. Ime dr. Ploja je že izginilo s površja. — Za hrvatskega bana je imenovan baron Rauch. Rakodžay torej ni dolgo banoval.

Razne novice.

* Nove stranke ne bo. Shoda dne 5. t. m. v Celju, na katerem je hotel ustanoviti dr. Ploj zavarovalnico za prihodnje državnoborske volitve ali nove stranko, ni bilo. Ploj je tudi med prvaki igral, za njim si ne upa nihče več iti. Kar je storil Ploj Kmečki zvezi, to se bo na njem samem maščevalo — in se že maščuje!

* Duhovniške spremembe. Kapelan g. Jos. Trafenik iz Hajdine je postal uradnik kn. šk. pisarne v Mariboru. Vpokojeni dekan vuzeniški g. Tomaž Mraz se je preselil iz Selnice k usmiljenim bratom v Gradec. Prestavljeni so gg. kapelani: J. Poplatnik iz Sv. Urbana v Hajdino, Simon Petek iz Malenedelje v Majšperk, Karl Malajner iz Majšperga k Sv. Urbanu, Franc Ogradi iz Sv. Barbare v Halozah k Sv. Jakobu v Slov. gor., Jakob Ra- buza iz Sv. Jakoba v Slov. gor. k Sv. Barbari v

Halozah; kot kapelan pri Malinedelji je nastavljen bivši frančiškan o. Odorik Lorbek.

* Z davkarije. Vodja davčnega urada v Brezicah je postal Ivan Pernovšek iz Slov. Gradca. Davčni kontrolor Fr. Czak je prestavljen iz St. Lenarta v Slov. Gradec, davčni asistent Fr. Sedlak iz Celja v Radgono, davčni asistent Emanuel Der-niatsch iz Radgone k St. Lenartu v Slov. gor., davčni asistent Maks Merčun iz Konjic v Brezice. Prestavljen je davčni oficijal g. Andrej Cizl iz Celja v Kozje.

* S pošte. Poštar g. Jakob Šegula v St. Ilju v Slov. gor. je imenovan poštarjem v Grobelnem. — Poštar Jožef Knely v Ljutomeru je prestavljen v Eggenberg pri Gradcu.

* Zadrugi tečaj v Mariboru je zelo dobro obiskan. Udeležuje se ga 54 mož in mladeničev iz vseh spodnještajerskih okrajev. Shod je otvoril državni poslanec in predsednik Zadrugne zveze v Ljubljani dr. Krek z znamenitim govorom. Tečaj vodita gg. Pušenjak in Pele. K otvoritvi tečaja sta prišla tudi državna poslanca dr. Korošec in Pišek.

* Za naš list se je zanimanje letos še le povečalo. Iz mnogih župnij smo dobili povprečno po 30 novih naročnikov. Hvala našim prijateljem za agitacijo. Obenem prosimo za krepko nadaljevanje agitatoričnega dela. Pozdravljeni!

* S. K. S. Z. za Štajersko. Tajnik Zveze je g. Jožef Sut. Svoje mesto je nastopil z Novim letom. — Društveni koledarček za leto 1908 je v Ljubljani izšel. — V mariborski okolici se je ustanovila zopet nova potovalna knjižnica. — Pozivljamo dekanjske odbore, da povsod začnejo s svojim delovanjem.

* Zadruga Zveza v Celju in njen ravnatelj g. Jošt. Vedno pišejo celjski gospodje, da ravnatelj g. Jošt najbolj razume zadrugništvo. Mi o tem nismo tako prepričani. Gospod Jošt nima pravega smisla za edino primerne kmečke denarne zavode, t. j. za Rajfajzenovke. Mi mu priporočamo topla, da se pridno uči Zmavčevu knjigo o namenu in koristi rajfajzenovk. Če bi Zadruga Zveza celjska razumela rajfajzenovke, bi ne obremenila svoje lastne zavode z velikanskimi obrestmi. Tako je zahtevala od posojilnice v Jarenini, ki je v celjski Zvezi, za denar, katerega ji je poprej posodila, od 1. decembra naprej 6%. Kako naj rodoljubi delajo v dobrodelnem smislu rajfajzenovk nad ljudstvom, če jim "mati vseh zavodov" naloži tako veliko obrestno mero, katere ne morejo zahtevati od nobenega kmeta! Na ta način bi morala posojilnica v Jarenini zahtevati od svojih dolžnikov vsaj 7 %. To bi bilo pa že preveč! Tega tudi posojilnica ni storila, temveč je hitro vrnila denar svoji dobri materi "Zadrugi Zvezi v Celju". V Celju menda tudi ne vedo, da je Jarenina naša važna obmejna postojanka.

* Kletarski tečaj. Spored tozadevnega razglasa vršil se bode početkom meseca sčočana na deželni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, kletarski tečaj. Obili obisk prvega takega tečaja v preteklem letu in zanimanje udeležencev za predavanja in praktične demonstracije pokazal je, da se je s takim tečajem posebni potrebi vstreglo. Saj so pa tudi naši vinogradniki in drugi tozadevnega pouka v resnici potrebni. Saj oni mnogo preveč podcenjujejo pomen razumnega postopanja pri tretvi, pri predelavanju grozdja v mošt, pri razvoju vina, katere ima na vino velik upliv. Mnogokatero vino, ki je sicer dobrega pokolenja, se ne razvija tako kakor bi se moralo, dobi napake ali pa oboli vsled napačnega ravnanja. Precej lahko je obvarovati vino pred boleznimi ali pred pogubo, ako se poznajo vzroki bolezni in pa sredstva proti njim. Znanje kmetičnih sestavin mošta in vina je poleg pokusne važno sredstvo za presojanje vrednosti vina kot užitnine, kakor tudi za ravnanje z vinom. Pripadni novi vinski postavi se izogne neprijetnostim in kazni, kdor pozna bistvo iste, kdor pozna dovoljeno in nedovolje-

Ali ste vi, milostivi gospod? Kaj pa vas je prineslo k meni?

Čudiš se, vem, da prihaja k tebi Stefan Gregorijanec. Imam ti nekaj povedati; mislim, da sva sama?

Nikogar ni blizu!

Sedi, Mato, de Stefan ter si odpne svoj širok plašč.

Sedeta pod orehi.

Ne bi rad, da me vidijo Tahovi ljudje, zato sem prišel na noč. Nisem te prišel spraševati, kako se vam godi pod novo gospodo; saj vem, da ste že vsi občutili njen bič, ki vas je ranil do krvi; tudi ne nisem prišel spraševati, kako vam je bilo za gospodovanje moje tašče, gospe Uršule, ki vam je bila zmirom dobrohotna.

Bog in duša, res je!

In Tah, kaj vse ne spočinja z vami! Gul vas in odira, jemlje vam zemljo in imetje in zdaj vam če odgnati še sinove v vojsko na Turško. Je to pravica? In vi molčite!

Ni pravica, pa kaj si čemo? reče Gubec in mirno pogleda plemenitaša.

Poiščite si pravico!

Kdo pa nam jo da? Tudi nam je vzel vse imetje; kakor razbojnik se je pritepel ponoči v Susjed in vrgel gospo Uršulo na polje. Pa kje ste iskali, ali da bolje rečem, kje ste dobili pravico? — Vem, da ste ga tožili banu, a Tah še vedno gospoduje na Susjedu in v Stubici.

Tožili smo ga res, pa pomisli, ban je Tahov sorodnik.

Če ban ne mara za pravico, če je vi gospoda ne morete doseči, kako pa jo bomo mi kmetje?

Zato še vseeno lahko! Mnogo vas je, močne pesti imate, imate kose, imate puške. Česa vam je še treba več?

Potem pa se vi s Tahom pomirite, nas pa pobesite!

Bog mi je priča, nikdar! Tako misli tudi gospa Uršula in moj oče podban.

Res, vaš gospod oče je pravičen gospod in naš človek. Mi kmetje silno trpimo pod tem nečloveškim Tahom in že mnogokrat mi je vskipela kri. Hudiča, če sem kmet, pa še vendar nisem zabita živina! Pa povejte mi po resnici, milostivi gospod, zakaj ste prišli ravno k meni, k Matiju Gubeu?

To sam dobro veš. Kmet si, ali nisi kmet kakor so drugi, pameten človek si. Po vsem okraju te kmetje ubogajo bolj ko mašnika in rajši kot grajščaka. Če se posvadijo, pridejo k tebi, da jim ti razsodiš, ti jih pomiriš, ker več veš kot drugi ljudje. Kar rečeš ti, to je kakor pribito!

Kaj mi je tedaj storiti?

Pojdi k svojemu kumu Ilji Gregoriču in pa h kmetom po drugih vaseh. Tah zapusti v par dneh s svojo četo grad. Močne pesti imate in mišice tudi zdrave!

Bojim se, da ne ostane vse pri starem. Pa čujte, milostivi gospod, kar vam zdaj povem. Odgojil me je v mladosti sorodnik, župnik, blag starček, samo prezgodaj je umrl. Naučil me je brati; pisati žalibog ne znam. Po njegovi smrti mi ni ostalo druga nič ko ena edina stara, stara knjiga — sv. pismo. To knjigo pogosto berem, pa vidim, da je na svetu vse drugače, nego se tam piše. Knjiga pravi, da smo vsi otroci Adamovi in Evini, da smo torej bratje plemenitaši in kmetje. Kmečki rod je potemtakem ravno tako star kakor plemenitaški, samo

da kmet nima na koži zapisano, kako mu je ime. Pa ko vidim, kako brat plemič ubija brata kmeta, kako ga pleni, zatira in pesti, se mi pogosto rodi misel: Bog ne govori tako! V svetem pismu se piše: "Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe! Svet je zašel s prave poti, a božja pravičnost, ga pripelje zopet na pravo stezo!"

Stefan skoči s klopi in srpo pogleda Gubea, ki mirno nadaljuje:

To vam povem, da veste, kako Matija Gubea misli. Ako vam, gospoda, vaša pisma pravijo, da ste vi boljši, mi slabši, zakaj nam ne priznate vsaj toliko, da smo tudi mi ljudje? Kmet vam je dober samo takrat, kadar vam je treba njegove pomoči, drugače pa velja pri vas: kmet je smet. Vi iščete pri nas pomoči zoper Taha, ki ga tudi jaz sovražim, ker misli, da je on sam Bog, mi drugi pa psi. Mi bomo prelivali kri za vašo pravico, kako pravico pa dobimo, mi, kmetje?

Stefan pogleda z nekim spoštovanjem kmeta, ki je bil visoko dvignil glavo, pa pravi:

Evo ti moje vere, kadar pride moja gospa tašča Uršula nazaj na grad Susjed, si slobodnijak!

Kmet se nasmehne pa de svečano:

Motite se, gospod, če mislite, da iščem plačila za svojo pomoč. Jaz sem sam in ostane, kar sem. Ali srce me boli, ko vidim, kako plaka in vzdihuje pod Tahovim jarmom toliko sirot!

Čuj me, Gubec, reče na te besede Stefan, kmet si, a pod to kmečko obleko ti bije plemenito srce in plemenita kri ti polje po žilah. Evo, zaklinjam se ti pri živem Bogu: Ako se nam povrne naše imetje, vas bomo branili vsikdar pred krivico kakor lastne brate!

(Dalje prihodnjik.)